ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
z 24. februára 2005 *

Vo veci C-300/02,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 230 ES, podaná 21. augusta 2002,

Helénska republika, v zastúpení: I. Chalkias a G. Kanellopoulos, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M. Condou-Durande, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci N. Korogiannakis, dikigoros, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: gréčtina.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia K. Lenaerts, N. Colneric (spravodajkyňa), E. Juhász a M. Ilešič,

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. septembra 2004,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Helénska republika podanou žalobou navrhuje zrušenie rozhodnutia Komisie 2002/524/ES z 26. júna 2002 o vylúčení určitých výdavkov uskutočnených členskými štátmi z financovania Spoločenstvom prostredníctvom záručnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) [oznámené pod číslom K(2002) 2281] [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 170 s. 77, ďalej len „napadnuté rozhodnutie").

2 Týmto rozhodnutím pristúpila Komisia v odvetví plodín pestovaných na ornej pôde „k paušálnym opravám z dôvodu nedostatkov základných kontrol" a vylúčila z financovania Spoločenstvom sumu 103 513 610 eur určenú pre finančné roky 1996 až 1999.

3 Podrobné dôvody finančných opráv zhrnula súhrnná správa Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo AGRI 60720/2002-FR-Final [francúzske znenie — pozn. prekladateľa] z 23. mája 2002 o výsledku kontrol zúčtovania výdavkov záručnej sekcie EPUZF–u podľa článku 5 ods. 2 písm. b) nariadenia (EHS) č. 729/70 a článku 7 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1258/1999 v oblasti ovocia a zeleniny, mliečnych výrobkov, prémií na zvieratá, plodín pestovaných na ornej pôde, rozvoja vidieka a platobných lehôt (ďalej len „súhrnná správa").

4 Prejednávaná žaloba sa týka troch druhov opráv:

— oprava vo výške 49 358 195 eur z dôvodu nesúladu medzi vykázanými výdavkami a plochami oprávnenými na poskytnutie oznámenej pomoci, vykonaná pre hospodárske roky 1994, 1995, 1996 a 1998,

— paušálna oprava vo výške 5 %, čo predstavuje 44 591 189 eur, z dôvodu nesplnenia povinností pri zavádzaní integrovaného administratívneho a kontrolného systému, vykonaná pre hospodárske roky 1998 a 1999,

— paušálna oprava vo výške 2 %, čo predstavuje 18 200 485 eur, z dôvodu zrážok uskutočňovaných združeniami poľnohospodárskych družstiev, vykonaná pre hospodárske roky 1998 a 1999.

Právny rámec

Všeobecná právna úprava

5 Článok 3 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 729/70 z 21. apríla 1970 o financovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky (Ú. v. ES L 94, s. 13), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1287/95 z 22. mája 1995 (Ú. v. ES L 125, s. 1, ďalej len „nariadenie č. 729/70") stanovuje:

„Podľa článku 1 ods. 2 písm. b) sú financované zásahy určené na stabilizáciu poľnohospodárskych trhov, vykonávané podľa predpisov Spoločenstva v rámci spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov." [*neoficiálny preklad*]

6 Článok 5 nariadenia č. 729/70 upravuje zúčtovanie výkazov výdavkov, ktoré predkladajú vnútroštátne agentúry oprávnené na uskutočnenie výdavkov na tento účel.

7 Tento článok 5 ods. 1 a 2 stanovuje:

„1. Členské štáty v pravidelných intervaloch poskytujú Komisii nasledujúce informácie, ktoré sa týkajú akreditovaných platobných agentúr a koordinačných

orgánov uvedených v článku 4 a vzťahujú sa na transakcie financované záručnou sekciou EPUZF-u.

a) výkazy výdavkov a odhady finančných potrieb;

b) ročné účtovné závierky sprevádzané informáciami, ktoré sú nevyhnutné na ich schválenie a osvedčenie o úplnosti, správnosti a hodnovernosti odovzdaných účtovných záznamov.

2. Komisia po porade s výborom Fondu:

...

b) do 30. apríla roka nasledujúceho po príslušnom finančnom roku na základe informácií uvedených v odseku 1 písm. b) zúčtuje výdavky platobných agentúr.

Rozhodnutie o zúčtovaní sa týka úplnosti, presnosti a hodnovernosti odovzdaných účtovných záznamov.

Týmto rozhodnutím nie je dotknuté prijatie neskorších rozhodnutí podľa písm. c);

c) rozhodne o vylúčeniach výdavkov z financovania Spoločenstvom uvedených v článku 2 a 3, ak zistí, že výdavky neboli vynaložené v súlade s predpismi Spoločenstva.

Pred akýmkoľvek rozhodnutím o zamietnutí financovania sú výsledky kontrol Komisie, ako aj odpovede daného členského štátu predmetom písomného oznámenia, po ktorom sa obe strany pokúsia dospieť k dohode o ďalšom postupe.

Ak nedôjde k dohode, členský štát môže v lehote štyroch mesiacov požiadať o začatie konania na zmierenie stanovísk oboch strán, ktorého výsledky sú predmetom správy odovzdanej Komisii a preskúmanej Komisiou pred rozhodnutím o zamietnutí financovania.

Komisia posúdi sumy, ktoré sa majú vylúčiť z financovania predovšetkým s prihliadnutím na význam zisteného nesúladu. Komisia vezme do úvahy povahu a závažnosť porušenia predpisov, ako aj finančnú škodu spôsobenú Spoločenstvu.

Zamietnutie financovania sa nemôže týkať výdavkov vynaložených skôr ako dvadsaťštyri mesiacov predtým, ako Komisia písomne oznámila danému členskému štátu výsledky kontrol. Toto ustanovenie sa však nepoužije na finančné dôsledky:

— nezrovnalostí v zmysle článku 8 ods. 2,

— týkajúce sa vnútroštátnych pomocí alebo porušenia predpisov, v dôsledku ktorých došlo ku začatiu konaní podľa článkov 93 a 169 Zmluvy. "[*neoficiálny preklad*]

8 Článok 8 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 729/70 stanovuje:

„Členské štáty v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami zákonov, nariadení a správnych opatrení vykonajú opatrenia potrebné na:

— uistenie sa, že transakcie financované Fondom sú vykonávané skutočne a správne,

— prechádzanie nezrovnalostiam a ich riešenie,

— vymáhanie súm vyplatených neoprávnene v dôsledku nezrovnalostí alebo nedbanlivosti." [*neoficiálny preklad*]

9 Článok 8 ods. 2 tohto nariadenia uvádza:

„V prípade, ak nebude vymožená celá suma, znáša finančné dôsledky nezrovnalostí alebo nedbanlivosti Spoločenstvo, s výnimkou dôsledkov nezrovnalostí alebo nedbanlivosti, ktorú možno pripísať správnym orgánom alebo iným úradom a agentúram členských štátov.

Vymožené sumy budú prevedené akreditovaným platobným agentúram, ktoré ich odpočítajú z výdavkov financovaných Fondom. Úroky z vymáhaných alebo oneskorene zaplatených súm sa vyplatia Fondu." [*neoficiálny preklad*]

10 Podľa článku 9 ods. 1 toho istého nariadenia:

„Členské štáty sprístupnia Komisii všetky informácie potrebné pre riadnu činnosť Fondu a prijmú všetky opatrenia na uľahčenie kontrol, ktoré Komisia považuje za vhodné v rámci hospodárenia s prostriedkami Spoločenstva, vrátane kontrol na mieste.

Členské štáty oznámia Komisii zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré prijali na vykonávanie aktov Spoločenstva týkajúcich sa spoločnej poľnohospodárskej politiky, ak tieto akty majú finančný vplyv v rozsahu, v akom majú tieto akty finančný dosah na Fond." [*neoficiálny preklad*]

11 Zmierovací postup predpokladaný v článku 5 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 729/70 je upravený rozhodnutím Komisie 94/442/ES z 1. júla 1994, ktorým sa ustanovuje zmierovací postup v súvislosti s postupom schvaľovania účtovnej uzávierky [zúčtovania výdavkov — *neoficiálny preklad*] záručnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (Ú. v. ES L 182, s. 45). Podľa článku 1 ods. 1 tohto rozhodnutia sa zriaďuje zmierovací orgán. Podľa ods. 2 písm. a) tohto článku „postoj orgánu nebude ovplyvnený konečným rozhodnutím [postoj zmierovacieho orgánu neprejudikuje konečné rozhodnutie — *neoficiálny preklad*] Komisie o schválení účtovnej uzávierky [v oblasti zúčtovania výdavkov – *neoficiálny preklad*]".

12 Článok 8 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 1663/95 zo 7. júla 1995 stanovujúceho podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (EHS) č. 729/70 týkajúceho sa postupu pri zúčtovaní výkazov [výdavkov — *neoficiálny preklad*] záručnej sekcie EPUZF (Ú. v. ES L 158, s. 6; Mim. vyd. 03/18, s. 31) stanovuje:

„Keď Komisia v dôsledku šetrenia zistí, že výdavky neboli uskutočnené podľa pravidiel spoločenstva, oznámi príslušnému členskému štátu svoje zistenia, nápravné opatrenia, ktoré sa majú vykonať, aby sa zabezpečila budúca zhoda a vyhodnotenie výdavkov, ktoré navrhuje vylúčiť podľa článku 5 (2) c) nariadenia (EHS) č. 729/70. Oznámenie sa odvolá na toto nariadenie. Členský štát odpovie do dvoch mesiacov a Komisia môže následne zmeniť svoje stanovisko. V oprávnených prípadoch Komisia môže súhlasiť s predĺžením tejto lehoty na odpoveď.

Po uplynutí lehoty povolenej na odpoveď Komisia iniciuje bilaterálnu diskusiu a obe strany sa budú snažiť o dosiahnutie dohody o opatreniach, ktoré sa majú urobiť. Komisia potom formálne oznámi svoje závery členskému štátu, odvolávajúc sa na rozhodnutie Komisie č. 94/442/ES."

13 Podľa článku 8 ods. 2 nariadenia č. 1663/95 sa rozhodnutia uvedené v článku 5 ods. 2 písm. c) nariadenia (EHS) č. 729/70 vykonajú po preskúmaní každej správy vypracovanej zmierovacím orgánom podľa ustanovení stanovených v rozhodnutí 94/442.

14 Usmernenia pre paušálne opravy sú obsiahnuté v dokumente Komisie č. VI/5330/97 z 23. decembra 1997 s názvom „Usmernenia k výpočtu finančných dôsledkov pri

príprave rozhodnutia o zúčtovaní výdavkov z EPUZF — Záručná sekcia" (ďalej len „dokument č. VI/5330/97"). V prípadoch, keď informácie získané vyšetrovaním neumožňujú odhadnúť škodu spôsobenú Spoločenstvu, možno uvažovať o vykonaní paušálnej opravy, vychádzajúc z paušalizovania tejto škody pomocou štatistických prostriedkov alebo odkazom na iné overiteľné údaje. Sadzba opravy závisí od závažnosti nedostatkov zistených pri výkone kontroly.

15 V prílohe 2 tohto dokumentu nazvanej „Finančné dôsledky nevykonávania kontrol členskými štátmi pre zúčtovanie výdavkov zo záručnej sekcie EPUZF", rozlišuje Komisia dva druhy kontrol:

„— Základné kontroly sú fyzické a administratívne kontroly potrebné na overenie základných skutočností, predovšetkým existencie predmetu žiadosti, množstva a kvalitatívnych podmienok, vrátane dodržania lehôt, požiadaviek týkajúcich sa zberu úrody, retenčných dôb atď. Sú vykonávané na mieste a vzájomným porovnaním nezávislých údajov, ako sú napríklad údaje katastrov nehnuteľností.

— Dodatočné kontroly sú administratívne kontroly potrebné na správne spracovanie žiadostí, ako napríklad overenie dodržania lehôt na ich predloženie, identifikácia duplicitných žiadostí, analýzy rizika, uplatnenie sankcií a náležitý dohľad nad konaním." [*neoficiálny preklad*]

16 Podľa prílohy 2 dokumentu č. VI/5330/97 uplatňuje Komisia pri paušálnych opravách tieto sadzby:

„Ak nie je vykonaná jedna alebo niekoľko základných kontrol, alebo sú vykonávané tak nedostatočne alebo tak nepravidelne, že vôbec nie je možné posúdiť oprávnenosť žiadosti alebo predchádzať nezrovnalostiam, je opodstatnená oprava vo výške 10 %, pretože možno dôvodne predpokladať, že vzniklo vysoké riziko značných strát pre EPUZF.

Ak sú vykonané všetky základné kontroly, ale nie v takom počte, periodicite alebo hĺbke, ako je uvedené v nariadení, je opodstatnená oprava vo výške 5 %, pretože možno dôvodne predpokladať, že výsledky týchto kontrol neposkytujú dostatočnú záruku náležitého zaobchádzania so žiadosťami a pretože riziko strát pre EPUZF bolo podstatné.

Ak členský štát správne vykonáva základné kontroly, ale celkom opomenie vykonať jednu alebo niekoľko dodatočných kontrol, je s prihliadnutím na nižšie riziko straty pre EPUZF a menšiu závažnosť porušenia pravidiel opodstatnená oprava vo výške 2 %." [*neoficiálny preklad*]

Právna úprava v oblasti plodín pestovaných na ornej pôde

17 Nariadením Rady (EHS) č. 3508/92 z 27. novembra 1992, ktorým sa stanovuje integrovaný systém spravovania a kontroly (ďalej len „IAKS") určitých schém poskytovania pomoci v spoločenstve (Ú. v. ES L 355, s. 1; Mim. vyd. 03/13, s. 223) bol vytvorený nový integrovaný systém, ktorý sa uplatňuje predovšetkým na režim pomoci poskytovanej v odvetví plodín pestovaných na ornej pôde.

18 Podľa článku 2 tohto nariadenia:

„Integrovaný systém sa skladá z nasledujúcich častí:

a) počítačová databáza;

b) alfanumerický identifikačný systém poľnohospodárskych parciel;

c) alfanumerický systém identifikácie a registrácie zvierat;

d) žiadosti o pomoc;

e) integrovaný systém kontroly."

19 Článok 7 tohto nariadenia predpokladá, že integrovaný systém kontroly bude zahŕňať všetky podané žiadosti o pomoc, predovšetkým pokiaľ ide o správne kontroly, overovanie na mieste a ak to je vhodné, overovanie pomocou leteckého alebo satelitného diaľkového snímania.

20 Podľa článku 8 tohto nariadenia:

„1. Členský štát vykoná správne kontroly žiadostí o pomoc.

2. Správne kontroly budú doplnené overovaním na mieste týkajúcom sa vzorky poľnohospodárskych majetkov. Na všetky uvedené kontroly vypracuje členský štát vzorový plán.

3. Každý členský štát určí inštitúciu, ktorá bude zodpovedná za koordináciu kontrol stanovených týmto nariadením.

4. Národné inštitúcie môžu podľa presne stanovených podmienok používať diaľkové snímanie na určenie plochy poľnohospodárskych parciel, na identifikáciu plodín a overenie ich stavu.

5. Ak príslušné inštitúcie členského štátu prenesú niektoré aspekty svojej práce vykonávané podľa tohto nariadenia na špecializované agentúry alebo firmy, musia si ponechať kontrolu a zodpovednosť za túto prácu."

21 Článok 13 ods. 1 nariadenia 3508/92 zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 2466/96 zo 17. decembra 1996 (Ú. v. ES L 335, s. 1; Mim. vyd. 03/20, s.148) stanovuje:

„1. Integrovaný systém sa bude používať:

a) od 1. februára 1993, pokiaľ sa týka žiadostí o pomoc, alfanumerického systému identifikácie a registrácie hovädzieho dobytka a integrovaného systému kontroly uvedenom v článku 7;

b) pokiaľ ide o ďalšie zložky uvedené v článku 2, najneskôr od:

— 1. januára 1998 v prípade Rakúska, Fínska a Švédska,

— 1. januára 1997 v prípade ostatných členských štátov."

22 Nariadenie Rady (EHS) č. 1765/1992 z 30. júna 1992 o vytvorení systému pomoci pre pestovateľov určitých plodín pestovaných na ornej pôde [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 181, s. 12) stanovuje v článku 15 ods. 3:

„Platby uvedené v tomto nariadení sú príjemcom vyplácané v plnej výške." [*neoficiálny preklad*]

23 Podľa tretej zarážky článku 9 ods. 2 nariadenia Komisie (EHS) č. 3887/92 z 23. decembra 1992 ustanovujúceho podrobné pravidlá pre uplatnenie integrovaného administratívneho a kontrolného systému pre určité schémy pomoci Spoločenstva (Ú. v. ES L 391, s. 36), zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 1648/95 zo 6. júla 1995 (Ú. v. ES L 156, s. 27), bol v prípade nepravdivého vyhlásenia urobeného úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti takýto farmár vylúčený zo schémy pomoci na príslušný rok.

O veci samej

O oprave vykonanej pre hospodárske roky 1994, 1995, 1996 a 1998 z dôvodu rozdielov medzi ročnými vyhláseniami o platbách a plochami oprávnenými na poskytnutie pomoci

O údajnej správnosti výdavkov

24 Z bodu B.7.3.1.1 súhrnnej správy vyplýva, že pokiaľ ide o hospodárske roky 1994, 1995, 1996 a 1998, zistili odbory Komisie po porovnaní výdavkov, ktoré vykázala Helénska republika ako súčasť jej ročného vyhlásenia a plôch oprávnených na poskytnutie pomoci podľa konečného oznámenia o základnej ploche odovzdaného gréckymi orgánmi, mimoriadne veľké rozdiely (spolu viac ako 49 389 195 eur výdavkov naviac).

— Tvrdenia účastníkov konania

25 Podľa názoru gréckej vlády považovala Komisia rozdiely existujúce medzi ročným vyhlásením o výdavkoch a oprávnenými výdavkami za skutočné a znamenajúce stratu pre EPUZF v dôsledku nesprávneho výkladu a uplatnenia článku 5 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 729/70 v spojení s prílohou 2 k dokumentu č. VI/5330/97. Sumu zodpovedajúcu rozdielom Komisia odpočítala z financovania Spoločenstvom a pripísala ju ako finančnú opravu Helénskej republike. Komisia takto postupovala z dôvodu, že rozdiely bol čisto účtovným dôsledkom neexistencie spoločnej počítačovej siete a nepredstavovali sumu zodpovedajúcu presným výdavkom, pri vynaložení ktorých členský štát porušil určité predpisy Spoločenstva na škodu jeho zdrojov. Nešlo teda o skutočné rozdiely, ale o rozdiely fiktívne, ktoré sú prejavom nedostatkov systému správy vyplývajúcich z neexistencie jednotného spoločného počítačového systému.

26 So zreteľom na to tvrdí grécka vláda, že:

— buď nie sú údaje spoľahlivé, a teda rozdiely medzi nimi sú fiktívne,

— alebo sú údaje spoľahlivé, a teda rozdiely medzi nimi sú skutočné.

27 Podľa gréckej vlády nemôžu tieto dva predpoklady existovať popri sebe, a teda údaje, ktoré neboli spoľahlivé, nemohli viesť k záveru o rozdieloch, ktoré boli skutočné, ako to tvrdí Komisia.

28 Napokon existencia rozdielov v údajoch nevyhnutne neznamená, že platby, ktoré prevyšovali obvyklé, správne uskutočnené platby, sú skutočné. Pre takýto záver by musel existovať presvedčivejší dôvod, tým skôr, že tieto údaje nie sú spoľahlivé v dôsledku neexistencie spoločného kompatibilného počítačového systému. Z uvedeného plynie, že účastník konania, ktorý tvrdí, že tieto rozdiely sú skutočné, musí tiež predložiť dôkaz na preukázanie svojich tvrdení. Stanovisko Komisie, ktoré sa obmedzuje len na dovolávanie sa existencie týchto rozdielov, však túto požiadavku nespĺňa.

29 To, že vytýkané rozdiely nie sú skutočné, okrem toho zistili tiež grécke orgány, ktoré po dvojstranných konzultáciách s odbormi Komisie vykonali vyšetrovanie, ktoré sa týkalo zberu úrody v roku 1997 a ktorého závery tieto odbory považovali za správne, takže nedošlo k vylúčeniu sumy 24 160 441 768 GRD z financovania Spoločenstvom.

30 Komisia upozorňuje na skutočnosť, že grécka vláda uznáva existenciu rozdielov medzi výdavkami vyplatenými podľa ročných vyhlásení a plochami oprávnenými na poskytnutie pomoci podľa konečného oznámenia o základnej ploche odovzdaného gréckymi orgánmi a že nespochybňuje túto sumu ako takú. Komisia zdôrazňuje, že grécka vláda neposkytuje žiadne iné dôkazy preukazujúce sumu výdavkov a rozlohu plôch, ktoré sú podľa jej názoru presné a spoľahlivé.

31 Komisia v tomto ohľade poukazuje na to, že tvrdenie gréckej vlády vychádzajúce z „fiktívnych rozdielov" buď znamená, že suma, ktorú táto vláda sama oznámila ako vyplatenú pestovateľom, nie je presná, alebo že plochy, ktoré vyhlásila za oprávnené na poskytnutie pomoci, nie sú presné, alebo že sú chybné oba tieto údaje. Bez ohľadu na uvedené tvrdenie je na Helénskej republike, aby predložila odborom Komisie „presné" čísla.

— Posúdenie Súdnym dvorom

32 Na úvod je vhodné pripomenúť, že EPUZF financuje iba zásahy uskutočnené v súlade s ustanoveniami Spoločenstva v rámci spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov (pozri najmä rozsudky zo 6. marca 2001, Holandsko/Komisia, C-278/98, Zb. s. I-1501, bod 38, a z 8. mája 2003, Španielsko/Komisia, C-349/97, Zb. s. I-3851, bod 45).

33 Rovnako je namieste pripomenúť, že je na Komisii, aby preukázala porušenie predpisov upravujúcich spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov (pozri najmä rozsudok z 19. februára 1991, Taliansko/Komisia, C-281/89, Zb. s. I-347, bod 19). V dôsledku toho je Komisia povinná odôvodniť svoje rozhodnutie, v ktorom konštatuje nevykonanie alebo nedostatky kontrol vykonaných príslušným členským štátom (pozri rozsudok Španielsko/Komisia, už citovaný, bod 46).

34 Komisia však nie je povinná vyčerpávajúcim spôsobom preukázať nedostatky kontrol, ktoré vykonali vnútroštátne správne orgány alebo nesprávnosť nimi predložených čísel, ale len existenciu vážnej a opodstatnenej pochybnosti týkajúcej sa týchto kontrol alebo čísel (pozri rozsudok z 21. januára 1999, Nemecko/Komisia, C-54/95, Zb. s. I-35, bod 35).

35 Dotknutý členský štát nemôže vyvrátiť zistenia Komisie bez tvrdení, ktoré sú podložené dôkazom o spoľahlivosti a funkčnosti systému kontroly. Ak sa mu teda nepodarí preukázať, že zistenia Komisie sú nesprávne, majú tieto zistenia za následok vznik vážnych pochybností týkajúcich sa vytvorenia primeraného a účinného systému opatrení pre dohľad a kontrolu (pozri rozsudok z 28. októbra 1999, Taliansko/Komisia, C-253/97, Zb. s. I-7529, bod 7).

36 Dôvodom zmiernenia dôkazného bremena na strane Komisie je skutočnosť, že je to práve členský štát, ktorý má najlepšie podmienky pre zhromažďovanie a overovanie údajov potrebných pre zúčtovanie výdavkov EPUZF-u a v dôsledku toho je na tomto štáte, aby poskytol maximálne podrobný a úplný dôkaz, že kontroly boli vykonané alebo že jeho čísla sú správne, prípadne, že tvrdenia Komisie sú nesprávne (už citované rozsudky Nemecko/Komisia, bod 35, a Holandsko/Komisia, bod 41).

37 S prihliadnutím na tieto úvahy je vhodné preskúmať dôkazy predložené gréckou vládou v konfrontácii so zisteniami, na ktorých Komisia založila napadnuté rozhodnutie.

38 Je nepochybné, že existuje rozdiel medzi výdavkami vyplatenými podľa ročného vyhlásenia a plochami oprávnenými na poskytnutie pomoci podľa konečného oznámenia o ploche slúžiacej ako základňa pre platby, ktoré Komisii predložili grécke orgány.

39 V prejednávanej veci Komisia na základe protichodných čísel predložených gréckou vládou predložila dôkaz preukazujúci existenciu vážnej a opodstatnenej pochybnosti, pokiaľ ide o správnosť uskutočnených platieb pomoci.

40 V dôsledku toho je na gréckych orgánoch, aby predložili maximálne podrobný a úplný dôkaz, že pri uskutočnení týchto platieb nedošlo k porušeniu práva Spoločenstva.

41 Na rozdiel od stanoviska gréckej vlády nemožno trvať na tom, že je na Komisii, aby poskytla dôkaz, že zistené rozdiely sú skutočné v tom zmysle, že by mala poskytnúť spoľahlivé údaje týkajúce sa plôch oprávnených na poskytnutie pomoci.

42 Grécka vláda nepreukázala, že platby neprevyšovali tie, ktoré zodpovedajú plochám oprávneným na poskytnutie predmetnej pomoci. Obmedzuje sa len na tvrdenie, že existencia protichodných údajov nevyhnutne neznamená, že uskutočnené platby skutočne prevyšovali obvyklé, správne uskutočnené platby.

43 Z uvedeného plynie, že gréckej vláde sa nepodarilo vyvrátiť zistenia Komisie týkajúce sa rozdielov medzi ročnými vyhláseniami o platbách a plochami oprávnenými na poskytnutie pomoci.

K údajnému vykonaniu druhej finančnej opravy z tých istých dôvodov

— Tvrdenia účastníkov konania

44 Grécka vláda tvrdí, že pokiaľ ide o zber úrody v rokoch 1994, 1995 a 1996, boli už paušálne opravy z tých istých dôvodov vykonané. Upresňuje, že k vykonaniu

paušálnych finančných opráv vo vzťahu k Helénskej republike už došlo rozhodnutím Komisie 2000/449/ES z 5. júla 2000 o vylúčení určitých výdavkoch uskutočnených členskými štátmi z financovania Spoločenstvom prostredníctvom záručnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 180, s. 49), a to z dôvodu nedostatkov IAKS v odvetví plodín pestovaných na ornej pôde počas obdobia zodpovedajúceho zberu úrody v rokoch 1994, 1995, 1996 a 1998. Tieto paušálne finančné opravy pripísané na ťarchu Helénskej republiky predstavovali na jednej strane opravu vo výške 2 %, pokiaľ ide o zber úrody v roku 1994, na strane druhej opravu vo výške 5 % výdavkov vykázaných pre žiadosti, ktoré boli predmetom kontroly na mieste a 2 % pre tie, ktoré boli predmetom kontroly diaľkovým snímaním, pokiaľ ide o zber úrody v rokoch 1995, 1996 a 1997. K vykonaniu týchto opráv došlo z dôvodu nedostatkov a omeškania pri zavádzaní IAKS. Medzi týmito nedostatkami IAKS bola uvedená aj neexistencia spoločného počítačového systému. V dôsledku toho je potrebné pripustiť, že paušálne finančné opravy, ktoré boli vykonané s ohľadom na uvedené zbery, sa vzťahovali aj na neexistenciu spoločného počítačového systému, čo nedovoľovalo vykonanie druhej finančnej opravy z toho istého dôvodu.

45 Grécka vláda okrem iného tvrdí, že zistené rozdiely v rozsahu, v akom sa týkajú zberu úrody v roku 1997, neboli predmetom tejto finančnej opravy bez toho, aby bol jasne uvedený dôvod, pre ktorý rozdiely vzniknuté v hospodárskom roku 1997, predstavujúce sumu 77 miliónov eur, neboli vylúčené z financovania Spoločenstvom. Komisia jasne vysvetľuje, že rozdiely zistené v ostatných rokoch zberu úrody, s výnimkou roka 1997, boli spôsobené inými príčinami ako neexistenciou spoločnej počítačovej siete. Podľa gréckej vlády je pre prijatie názoru Komisie v skutočnosti nevyhnutné pripustiť menej presvedčivý scenár, podľa ktorého pokiaľ ide o hospodárske roky 1994, 1995 a 1996 sú zistené rozdiely skutočné a platby boli naozaj uskutočnené nad rámec platieb Spoločenstva, oproti tomu, pokiaľ ide o hospodársky rok 1997, sú tie isté rozdiely spôsobené neexistenciou spoločného kompatibilného počítačového systému. V dôsledku toho nie sú tieto rozdiely skutočné a im zodpovedajúce sumy nie sú vylúčené z financovania Spoločenstvom. Následne počas hospodárskeho roka 1998 sú zistené rozdiely znovu skutočné a platby sú uskutočnené nad rozsah správne vykonaných platieb.

46 Grécka vláda uzatvára, že napadnuté rozhodnutie musí byť zrušené podľa článku 253 ES preto, že neobsahuje odôvodnenie, alebo aspoň preto, že je toto odôvodnenie nedostatočné, z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu, jeho nesprávneho posúdenia a z dôvodu, že Komisia nezobrala do úvahy rozhodujúce skutočnosti a eventuálne, že toto rozhodnutie musí byť zmenené tak, že sumy zodpovedajúce uvedeným rozdielom nie sú vylúčené z financovania Spoločenstvom.

47 Komisia nezdieľa názor gréckej vlády, podľa ktorej ide o dvojitú finančnú opravu vykonanú vo vzťahu k tým istým zberom úrody a z tých istých dôvodov. Predchádzajúce opravy boli vykonané na základe dokumentu č. VI/5330/97 a vychádzali z rizika strát pre EPUZF vyplývajúceho zo súhrnu uvedených nedostatkov existujúcich v Grécku v systéme platieb a kontroly. Neskôr, pri uplatnení nariadenia Komisie č. 658/96 z 9. apríla 1996 o určitých podmienkach poskytovania kompenzačných platieb v rámci režimu podpory pre pestovateľov určitých plodín pestovaných na ornej pôde [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 91, s. 46) a jeho prílohy VIII získali odbory Komisie informácie o zberoch úrody v rokoch 1994 a 1996, ktoré im dovoľovali porovnať plochy oprávnené na poskytnutie pomoci a uskutočnené platby a skonštatovať, že tu existujú závažné rozdiely a skutočné straty pre EPUZF. Nová vykonaná oprava tak vychádzala zo zistenia určitých rozdielov, ktoré viedli k nesprávnemu vynaloženiu výdavkov.

48 Pokiaľ ide o zber úrody v roku 1997, Komisia zdôrazňuje, že grécka vláda poskytla údaje a vysvetlenia, ktoré Komisii umožňovali odhadnúť oddelene finančné dôsledky a konkrétne zistené problémy. Takéto údaje by museli byť rovnako predložené pre nasledujúce roky. Žiadne vysvetlenia alebo informácie však v tomto ohľade poskytnuté neboli. Skutočnosť, že roku 1997 nebol zistený žiaden rozdiel, však bez ďalších informácií nepostačuje pre záver o neexistencii rozdielov v rokoch 1994, 1995, 1996 a 1998.

— Posúdenie Súdnym dvorom

49 Na úvod je vhodné uviesť, že žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej sa týka údajnej dvojitej finančnej opravy, neuplatňuje grécka vláda ako samostatný dôvod, ale zdá sa, že skôr súvisí s celkovým posúdením zo strany Komisie. Tento žalobný dôvod teda nemožno skúmať oddelene.

50 Z bodu 32 tohto rozsudku rovnako vyplýva, že EPUZF financuje iba zásahy uskutočnené v súlade s ustanoveniami Spoločenstva v rámci spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov. Komisia nie je povinná preukazovať existenciu škody, ale môže sa v tomto ohľade uspokojiť s predložením závažných nepriamych dôkazov (rozsudok Španielsko/Komisia, už citovaný, bod 146).

51 V prejednávanej veci je nepochybné, že Komisia predložila nepriame dôkazy uskutočnenia platieb, ktoré neboli založené na plochách oprávnených na poskytnutie pomoci a že grécka vláda nepreukázala správnosť týchto platieb.

52 Pokiaľ ide o zber úrody v roku 1997, Komisia odôvodnene tvrdí, že skutočnosť, že v tomto roku neboli zistené žiadne rozdiely, nepostačuje sama osebe bez ďalších informácií pre záver o neexistencii rozdielov v ostatných rokoch.

53 Pokiaľ ide o opravy už vykonané vo vzťahu k zberom úrody v rokoch 1994, 1995 a 1996, tieto boli uskutočnené z dôvodu nedostatkov IAKS a mali paušálny charakter, zatiaľ čo predmetné opravy boli vykonané nepaušálnym spôsobom a vychádzali z presného posúdenia strát.

54 Samozrejme nemožno bez ďalšieho vylúčiť, že riziká zistené v priebehu roka 1994 a nasledujúcich rokov, ktoré viedli Komisiu k vykonaniu paušálnej opravy už zahŕňali riziko súvisiace s rozdielmi medzi plochami oprávnenými na poskytnutie pomoci a uskutočnenými platbami pomoci.

55 Komisia však podrobne preukázala, že opravy vykonané pre prechádzajúce roky neboli motivované týmto rizikom, ale inými špecifickými dôvodmi.

56 Pokiaľ ide o rok 1994, z bodu B.7.3.1.5 súhrnnej správy vyplýva, že oprava vykonaná pre tento rok sa týkala iba sekundárnych aspektov systému kontroly a nevzťahovala sa na neexistenciu spoločného kompatibilného počítačového systému, ktorá je dôvodom súčasnej finančnej opravy.

57 Opravy vykonané pre hospodárske roky 1995 a 1996 súviseli so zistenými nedostatkami, ktoré sa týkali kontrol na mieste a ich dôvodom nebola neexistencia spoločného kompatibilného počítačového systému. V skutočnosti, ako to na svoju obranu tvrdí aj Komisia, bez toho, aby to grécka vláda poprela, finančné opravy vykonané pre hospodárske roky 1995 a 1996 sa týkali predovšetkým nedostatkov súvisiacich s omeškaním pri uskutočňovaní kontrol diaľkovým snímaním a kontrol na mieste, rovnako aj ako neexistencie katastra a krížových kontrol.

58 Grécka vláda, ktorá konkrétne tvrdí, že medzi vytýkanými nedostatkami sa nachádza aj neexistencia spoločného počítačového systému, tieto zistenia nevyvrátila.

59 Podľa rozhodnutia 2000/449 bolo dôvodom opravy vykonanej pre finančné roky 1996 — 1998 riziko strát pre EPUZF vyplývajúce zo „zlyhania IAKS".

60 Hoci je podľa článku 2 nariadenia č. 3508/92 spoločný počítačový systém súčasťou IAKS, sám pozostáva z viacerých iných prvkov. V tomto zmysle IAKS zahŕňa rovnako správne kontroly, kontroly na mieste a v prípade potreby aj overovanie diaľkovým leteckým alebo satelitným snímaním.

61 V dôsledku toho vychádzali opravy vykonané rozhodnutím 2000/449 zo súhrnu nedostatkov. Rozdiel konštatovaný medzi uskutočnenými platbami a plochami oprávnenými na poskytnutie pomoci nebol pri týchto predchádzajúcich opravách braný do úvahy.

62 Žalobný dôvod založený na dvojitej finančnej oprave vykonanej pre to isté obdobie a z tých istých dôvodov musí byť preto zamietnutý.

O údajnom nedostatku právomoci *ratione temporis* na strane Komisie

— Tvrdenia účastníkov konania

63 Grécka vláda subsidiárne uplatňuje, že článok 5 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 729/70 stanovuje, že zamietnutie financovania sa nemôže týkať výdavkov vynaložených skôr

ako 24 mesiacov pred tým, ako Komisia písomne oznámila danému členskému štátu výsledky kontrol.

64 Zo znenia článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1663/95 podľa názoru gréckej vlády vyplýva, že právo Komisie vykonať finančné opravy počas obdobia, ktoré začína 24 mesiacov pred písomným oznámením výsledkov kontroly danému členskému štátu zároveň predpokladá, že toto písomné oznámenie výsledkov overení vykonaných počas kontroly obsahuje tiež vyhodnotenie výdavkov, ktoré môžu byť vylúčené v zmysle článku 5 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 729/70. V dôsledku toho oznámenie výsledkov kontroly, ktoré neobsahuje tiež takéto posúdenie výdavkov, ktoré môžu byť vylúčené, nespĺňa podmienky vyžadované právnou úpravou.

65 Grécka vláda tvrdí, že táto finančná oprava sa nemôže vzťahovať na zbery úrody v rokoch 1994 až 1996 a 1998, pretože sa v súlade s uvedeným článkom 5 ods. 2 písm. c) nemôže týkať výdavkov, ktoré boli vynaložené 24 mesiacov pred tým, než Komisia oficiálne oznámila závery týkajúce sa výsledkov kontrol, ktoré uskutočnili jej odbory v rámci vyšetrovaní zaznamenaných pod číslami 214/99, 219/99 a 1/2000.

66 Komisia namieta, že Helénska republika nemôže mať prospech z vlastného opomenutia predložiť Komisii v primeranom čase presné údaje týkajúce sa uvedených rokov. Zdôrazňuje, že pokiaľ ide o predmetné rozdiely, jej odbory nepretržite komunikovali s gréckymi orgánmi. Komisia sa v tomto zmysle zmieňuje predovšetkým o svojom liste z 23. júna 1998 (č. VI/25149, grécka verzia: EL 32539 z 24. augusta 1998), v ktorom naznačila gréckym orgánom svoj zámer vylúčiť určité výdavky z financovania Spoločenstvom. Vo svojom liste z 5. februára 2001 (č. VI/003644) Komisia rovnako uviedla svoj zámer navrhnúť vylúčenie výdavkov, ktoré neboli v súlade s plochami obrábanými v rokoch 1994 až 1998.

— Posúdenie Súdnym dvorom

67 Článok 5 ods. 2 písm. c) piaty pododsek nariadenia č. 729/70 predpokladá, že „zamietnutie financovania sa nemôže týkať výdavkov vynaložených skôr ako dvadsaťštyri mesiacov pred tým, ako Komisia písomne oznámila danému členskému štátu výsledky kontrol".

68 Nariadenie č. 1663/95, ktoré je vykonávacím nariadením k nariadeniu č. 729/70 upresňuje v článku 8 ods. 1 prvého pododseku obsah písomného oznámenia, v ktorom Komisia oznamuje členským štátom výsledky svojich kontrol (pozri rozsudok z 24. januára 2002, Fínsko/Komisia, C-170/00, Zb. s. I-1007, bod 26).

69 Podľa tohto článku sa v uvedenom oznámení uvádzajú opatrenia, ktoré je potrebné vykonať, aby sa v budúcnosti zabezpečil súlad s príslušnými predpismi, vyhodnotenie výdavkov, ktoré Komisia navrhuje vylúčiť a odkaz na nariadenie č. 1663/95.

70 V súlade s judikatúrou Súdneho dvora je Komisia povinná vo vzťahoch s členskými štátmi dodržiavať podmienky, ktoré si sama stanovila vo vykonávacích nariadeniach (pozri rozsudok Fínsko/Komisia, už citovaný, bod 34). Nedodržiavanie týchto podmienok môže v závislosti od svojej závažnosti zmariť účel procesnej garancie odsúhlasenej členskými štátmi v článku 5 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 729/70, ktorý obmedzuje dobu, v ktorej môže dôjsť k vylúčeniu výdavkov z financovania z EPUZF-u (pozri najmä rozsudok z 13. júna 2002, Luxembursko/Komisia, C-158/00, Zb. s. I-5373, bod 24).

71 Z tohto dôvodu je potrebné preskúmať, do akej miery spĺňa list z 23. júna 1998 požiadavky obsiahnuté v článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1663/95.

72 V tomto liste, ktorý obsahuje odkaz na článok 8 nariadenia č. 1663/95, Komisia oznámila gréckym orgánom svoj zámer vylúčiť z financovania Spoločenstvom časť oznámených výdavkov vynaložených v období maximálne 24 mesiacov pred dátumom formálneho doručenia tohto listu, a to podľa článku 7 ods. 1 nariadenia Komisie č. 296/96 zo 16. februára 1996 o údajoch, ktoré musia členské štáty zasielať, a o mesačnom zaúčtovávaní výdavkov financovaných záručnou sekciou Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF), a ktorým sa ruší nariadenie (EHS) č. 2776/88 (Ú. v. ES L 39, s. 5; Mim. vyd. 03/018, s. 453).

73 Pokiaľ ide o vyhodnotenie výdavkov, Komisia oznámila gréckym orgánom, že táto časť výdavkov bude určená na základe ustanovení použiteľných v tejto veci.

74 Z judikatúry vyplýva, že pojem „vyhodnotenie" výdavkov, ktorý je uvedený v článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1663/95, ako aj jeho ekvivalenty v rôznych jazykových verziách, sa má vykladať v tom zmysle, že sa nevyžaduje konkrétne číselné vyjadrenie sumy výdavkov, ale postačuje, ak sú uvedené údaje, ktoré umožňujú túto sumu aspoň približne vypočítať (pozri najmä rozsudok z 13. septembra 2001, Španielsko/Komisia, C-375/99, Zb. s. I-5983, bod 16).

75 Takýto doslovný výklad je podporovaný aj skutočnosťou, že, ako bolo uvedené v bode 36 tohto rozsudku, je to členský štát, ktorý má najlepšie podmienky pre zhromažďovanie a overovanie údajov potrebných pre zúčtovanie výdavkov z EPUZF-u.

76 V tomto prípade kontrolná správa s názvom „Kontrolná správa týkajúca sa zúčtovania výdavkov z EPUZF-u — Záručná sekcia — plodiny pestované na ornej pôde — zber úrody 1996 a 1997", ktorá je prílohou listu z 23. júna 1998, obsahuje výslovný odkaz na body 1.3.2, 3.7 a 3.8 a uvádza, že odovzdané údaje neumožňovali uviesť do súladu výsledky, ktoré vznikli spracovaním údajov s výdavkami oznámenými EPUZF-u počas toho istého obdobia a že podstatné údaje chýbali. Boli zistené značné rozdiely.

77 Tieto informácie však nenapĺňajú obsah pojmu „vyhodnotenie" v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1663/95. Správa zdôrazňuje množstvo kritických bodov týkajúcich sa nedostatkov zistených pri zavádzaní IAKS a porušení zistených v súvislosti so zberom úrody v rokoch 1996 a 1997. Z listu nevyplýva, že Komisia uvažovala o inej ako paušálnej oprave. Pokiaľ ide o tieto dva zbery úrody, nemohli grécke orgány vypočítať sumu prípadnej opravy, dokonca ani približne. Okrem toho zber úrody v rokoch 1994 a 1995 nebol spomenutý ani v uvedenom liste, ani v správe, ktorá bola jeho prílohou.

78 List z 23. júna 1998 preto nie je oznámením v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia č. 1663/95.

79 V liste z 13. júna 2000 sa Komisia rovnako nezmieňuje o druhu uvažovanej opravy.

80 Prvé oznámenie Komisie, ktoré je v súlade s požiadavkami uvedeného ustanovenia, je list z 20. augusta 2001.

81 Komisia nemôže zmariť účinky uplynutia času uvedené v piatom pododseku článku 5 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 729/70 odvolávaním sa na skutočnosť, že grécke orgány dostatočne nespolupracovali pri vysvetľovaní zistených rozdielov. V skutočnosti nič nebráni tomu, aby Komisia vykonala v oznámení uvedenom v tomto ustanovení vyhodnotenie strát pomocou zovšeobecnenia, vychádzajúc pritom práve z týchto rozdielov.

82 Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie musí byť zrušené v rozsahu, v akom ním boli z financovania Spoločenstvom vylúčené výdavky vynaložené Helénskou republikou v oblasti plodín pestovaných na ornej pôde pred 20. augustom 1999, a to v časti, v ktorej boli tieto výdavky predmetom opravy vykonanej z dôvodu rozdielov medzi vykázanými výdavkami a plochami oprávnenými na poskytnutie oznámenej pomoci.

O paušálnej oprave vo výške 5 % vykonanej pre hospodárske roky 1998 a 1999 z dôvodu nesplnenia povinností pri zavádzaní IAKS

83 Komisia v bode B.7.3.1.1 súhrnnej správy podrobne vysvetľuje, že Helénska republika ešte nezaviedla IAKS.

Tvrdenia účastníkov konania

84 Helénska republika v prvom rade tvrdí, že percento kontrol vykonaných na mieste na vnútroštátnej úrovni bolo viac než dvojnásobne vyššie ako 5 % uvedených v nariadení č. 3887/92. V roku 1998 stúplo na 13,55 % skontrolovaných žiadostí o pomoc. Táto skutočnosť v spojení s rozdrobenosťou pozemkov a veľkým

množstvom predložených žiadostí o pomoc spôsobuje, že zvýšenie percenta kontrol na mieste požadované Komisiou je na jednej strane nadbytočné, na druhej strane nevhodné, berúc do úvahy administratívne a finančné náklady, ktoré takéto podstatné zvýšenie vyvolá. Pokiaľ ide o omeškanie pri vykonávaní týchto kontrol, najmä po zbere úrody, tieto omeškania nebránili účinnej identifikácii plodín vďaka zvyškom zachovaným kvôli vysokej teplote a suchu v dobrých podmienkach. V dôsledku toho takéto percento a kvalita kontrol postačovali.

85 Pokiaľ ide o rozdiely zistené medzi kontrolami oznámenými odborom Komisie a kontrolami vykonanými pomocou diaľkového snímania, tieto neboli skutočné, ale boli dôsledkom chýb, ktoré vznikli počas spracovania zhromaždených údajov.

86 Okrem toho, pokiaľ ide o kvalitu kontrol diaľkovým snímaním, je potrebné poznamenať, že tolerancia +/– 6,2 m sa uplatňovala počas rokov 1998 a 1999 v súlade so špecifikáciou požiadaviek vypracovanou Spojeným výskumným centrom (ISPRA) a že tento prístup v Grécku nefungoval uspokojivým spôsobom z dôvodu rozdrobenosti pozemkov. Skúšobná prevádzka spustená s cieľom určiť optimálnu toleranciu neskôr ukázala, že v prípade Grécka bola optimálnou tolerancia +/– 3 m, ktorá bola uplatňovaná až od roku 2000. Je potrebné pripustiť, že prípadné nedostatky neboli natoľko závažné, aby vystavili EPUZF riziku finančných strát.

87 Pokiaľ ide o nedokončenie katastra a ťažkosti súvisiace s identifikáciou poľnohospodárskych pozemkov, je potrebné poznamenať, že v rámci tvorby kartografických podkladov pre IAKS grécke orgány v spolupráci s príslušnými odbormi Európskej únie a Spojeným výskumným centrom (ISPRA) začali v tomto ohľade roku 1994

práce s cieľom, aby sa oznámenia zo IAKS vzťahovali na približne 90 % pozemkov. Tieto práce zahŕňali vyhotovenie ortofotografií a diapozitívov jednotiek a boli dokončené roku 1997, takže roku 1998 boli vyskúšané v niektorých okresoch štátu. K ich úplnému uplatňovaniu došlo roku 1999 a pokrývajú približne 75 % poľnohospodárskych pozemkov z IAKS.

88 S prihliadnutím na uvedené a predovšetkým so zreteľom na mieru vytvorenia registra vinohradov a registra pestovania olív, ktorá predstavuje 75 % a s výhľadom na ich bezprostredné dokončenie, grécke orgány tvrdia, že skutočnosť, že toto zavedenie nie je dokončené úplne, nemožno považovať za závažný nedostatok, z ktorého by vyplývalo skutočné riziko strát pre zdroje Spoločenstva.

89 Napokon, pokiaľ ide o absenciu sankcií a neexistenciu vhodného systému kontroly, grécke orgány tvrdia, že sankcie uvedené v článku 9 nariadenia č. 3887/92 neboli uplatňované v prípade plôch, ktoré boli vykázané ako zavlažované, pričom pestovatelia nepredložili dôkaz skutočnej existencie plodín na preukázanie, že nešlo o zámerne nepravdivé oznámenie a že v každom prípade boli tieto sankcie uplatňované až od roku 2000, kedy bola vytvorená oddelená plocha s veľkou rozlohou na pestovanie kukurice.

90 Z týchto dôvodov grécka vláda tvrdí, že štruktúra a režim vnútroštátnych kontrol sa v porovnaní s prechádzajúcim stavom zlepšovali a že finančná paušálna oprava vo výške 5 %, ktorá bola vykonaná, je neprimeraná. Pripomína, že rovnaká percentuálna oprava už bola vykonaná z dôvodu predchádzajúcich zberov úrody.

91 Komisia tvrdí, že v roku 1998 bola v množstve dôležitých oblastí zistená vysoká miera závažných nezrovnalostí. Počas uvedeného roka nevykonali grécke orgány dodatočné kontroly a percento žiadostí, ktoré boli predmetom kontroly v roku 1999, sa nezvýšilo tak, ako je to ustanovené v článku 9 nariadenia č. 3887/92. V rokoch

1999 a 2000 neboli grécke orgány schopné predložiť štatistické údaje týkajúce sa kontrol z dôvodu, že nebol v prevádzke počítačový program obsahujúci centralizované štatistické údaje.

92 Komisia okrem iného uvádza porušenia povinností týkajúce sa percenta a kvality kontrol diaľkovým snímaním, kvality bežných kontrol vykonávaných na mieste, systému prieskumu poľnohospodárskych pozemkov, kontrol zavlažovaných plodín a celkového dohľadu nad konaním.

93 Komisia tvrdí, že grécka vláda uznáva a pripúšťa celkové závery kontrol, ako aj zistené rozdiely a nedostatky systému a kontroly. Táto vláda uznáva predovšetkým to, že v roku 1999 nedošlo k zvýšeniu počtu kontrol, že počet kontrol diaľkovým snímaním, ktoré boli oznámené, bol nepresný, že kontroly na mieste boli vykonávané s omeškaním, dokonca po zbere úrody, že povolená tolerancia 6,2 metra pre letecké fotografie nebola prispôsobená podmienkam malých plodín v Grécku, že stav katastra bol počas predmetného obdobia ďaleko od dokončenia a že sankcie ustanovené v článku 9 nariadenia č. 3887/92 neboli ukladané z dôvodu svojvoľného výkladu tohto ustanovenia.

94 S prihliadnutím na závažnosť nedostatkov ovplyvňujúcich systém kontroly počas sporného obdobia a z nich vyplývajúce vysoké riziko strát pre EPUZE, považuje Komisia opravu vo výške 5 % za opodstatnenú.

Posúdenie Súdnym dvorom

95 Podľa judikatúry uvedenej v bodoch 33 až 35 tohto rozsudku je na gréckej vláde, aby preukázala, že Helénska republika uplatňovala v hospodárskych rokoch 1998 a 1999

spoľahlivý a účinný systém kontroly a že námietky, ktoré Komisia vyslovila po kontrole vykonanej jej odbormi, neboli opodstatnené.

96 Grécka vláda však nespochybňuje, pokiaľ ide o zavádzanie IAKS, že počítačová databáza údajov uvedená v článku 2 a 3 nariadenia č. 3508/92 nebola v stanovenej dobe vytvorená a že nebola v prevádzke počas predmetných hospodárskych rokov. Tvrdí len, že štruktúra a režim vnútroštátnych kontrol sa v porovnaní s minulosťou zlepšovali a že skutočnosti vytýkané Komisiou nepredstavujú závažný nedostatok, z ktorého by vyplývalo skutočné riziko strát pre zdroje Spoločenstva.

97 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť dôležitosť zavedenia IAKS bez toho, aby bolo nevyhnutné detailne skúmať otázku kvality kontrol diaľkovým snímaním alebo percento kontrol na mieste. Identifikácia poľnohospodárskych pozemkov, ktorá ešte nebola v Grécku celkom dokončená, predstavuje kľúčový prvok pri správnom uplatnení režimu týkajúceho sa plôch. Neexistencia spoľahlivého systému identifikácie pozemkov predstavuje sama osebe vysoké riziko škody pre rozpočet Spoločenstva.

98 Pokiaľ ide o sankcie upravené v nariadení č. 3887/92, stačí uviesť, že pestovatelia vyhlásili svoje pozemky za zavlažované bez toho, aby boli schopní predložiť o tejto skutočnosti dôkaz. Sankcia stanovená v článku 9 ods. 2 tohto nariadenia spočíva vo vylúčení dotknutých pozemkov z financovania Spoločenstvom. Na rozdiel od toho, čo tvrdí grécka vláda, sa táto sankcia mohla uplatniť už počas predmetných finančných rokov.

99 Napriek tomu, že možno konštatovať zlepšenia, nemôže grécka vláda tvrdiť, že z dôvodu tohto konštatovania a so zreteľom na skutočnosť, že už predtým bola vykonaná oprava vo výške 5 %, musí byť sadzba opráv znížená. V skutočnosti aj

napriek týmto zlepšeniam, ktoré sú hodné uznania, bolo riziko škody pre EPUZF veľmi vysoké, a to aj po 1. januári 1997, kedy uplynula doba stanovená pre zavedenie IAKS, takže oprava vo výške 5 % vykonaná pre predchádzajúce roky musí byť považovaná za miernu.

100 V dôsledku toho sa paušálne opravy vo výške 5 % vykonané pre roky 1998 a 1999 zdajú byť v súlade s usmerneniami uvedenými Komisiou v dokumente č. VI/5330/97.

O paušálnej oprave vo výške 2 % vykonanej pre hospodárske roky 1998 a 1999 z dôvodu zrážok uskutočňovaných združeniami poľnohospodárskych družstiev

101 Z bodu B.7.3.1.5 súhrnnej správy vyplýva, že v rokoch 1998 a 1999 združenia poľnohospodárskych družstiev automaticky zrážali zo sumy pomoci vyplácanej poľnohospodárom približne 2 % na krytie svojich prevádzkových nákladov.

Tvrdenia účastníkov konania

102 Grécka vláda tvrdí, že vnútroštátny právny rámec už nepovoľuje vykonávanie zrážok, a to od doby sporných zberov úrody. Podľa tejto vlády rozsudok z 11. januára 2001, Grécko/Komisia (C-247/98, Zb. s. I-1), z ktorého vyplýva, že tieto zrážky sú zakázané, výslovne odkazuje na zrážky vykonané pred 1. decembrom 1997, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 2538/97. Článok 37 tohto zákona doplnil článok 2 zákona č. 1409/83 o druhý odsek, ktorý stanovuje, že „zrážka so sumy uvedenej

v predchádzajúcom odseku sa nevzťahuje na sumy, ktoré sú poskytované z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) okrem prípadu, ak ustanovenia Spoločenstva ustanovujú inak". Vnútroštátny právny rámec teda priamo zabraňoval vykonávaniu akýchkoľvek zrážok z pomoci poskytovanej z EPUZF-u.

103 Grécka vláda pripúšťa, že povinnosť členského štátu zabezpečiť vyplatenie pomoci v plnej výške sa neobmedzuje na ustanovenie príslušného vnútroštátneho právneho rámca, ale zahŕňa tiež jeho dôsledné dodržiavanie a jeho uplatňovanie tak, aby prípadné zistené zrážky z tejto pomoci boli nahradené z dôvodu, že boli vykonané nenáležite alebo protiprávne. Posledne uvedené riešenie však predpokladá podanie žaloby zo strany príjemcu a vo všeobecnosti neexistenciu dohody medzi poľnohospodárskymi združeniami a príjemcami, ktorá by tomu zabraňovala. V prejednávanej veci nedošlo k porušeniu ustanovenia Spoločenstva alebo vnútroštátneho ustanovenia, pretože príjemca pomoci výslovne súhlasil s vykonaním zrážky z jej časti.

104 Počas pojednávania v prejednávanej veci grécka vláda dodala, že po schválení zákona č. 2538/97 správne orgány rozličnými obežníkmi upozornili všetky odbory príslušné v tejto veci, aby bol tento zákon prísne dodržiavaný a aby sa osoby, ktoré ho porušia, zodpovedali pred súdom.

105 S prihliadnutím na prijaté opatrenia a zlepšenia, ktoré nastali v tejto oblasti, by bolo nedôvodné, alebo aspoň mimoriadne nespravodlivé a neprimerané, vylúčiť z financovania Spoločenstvom časť pomoci vyplatenej príjemcom rovnajúcu sa 2 % pomoci.

106 Komisia tvrdí, že grécka vláda uznáva, že zrážka vo výške 2 % vykonávaná združeniami poľnohospodárskych družstiev je v rozpore s právom Spoločenstva

a nespochybňuje výsledok kontrol uskutočnených Komisiou preukazujúci, že tieto združenia zrážali z platby vyplácanej príjemcom sumu rovnajúcu sa 2 %.

107 Napriek tomu, že grécke orgány zrušili zákon, na základe ktorého boli združenia poľnohospodárskych družstiev oprávnené zrážať zo sumy pomoci sumu rovnajúcu sa 2 % ako náhradu nákladov spojených so správou platieb pomoci, nevykonali primerané opatrenia, aby zabránili ďalšiemu vykonávaniu týchto zrážok uvedenými združeniami. Komisia pripomína, že členské štáty sú povinné zabrániť akémukoľvek priamemu i nepriamemu obchádzaniu povinnosti vyplácať platby pestovateľom v plnej výške pomocou netransparentných postupov.

108 Komisia dodáva, že jej bol doručený rad sťažností pochádzajúcich od pestovateľov a týkajúcich sa tejto zrážky.

Posúdenie Súdnym dvorom

109 Článok 15 ods. 3 nariadenia č. 1765/92 stanovuje, že platby uvedené v tomto nariadení sú príjemcom vyplácané v plnej výške.

110 Napriek prijatiu zákona č. 2538/97, ktorý zabraňoval vykonávaniu ním zakázaných zrážok je zrejmé, že počas rokov 1998 a 1999 združenia poľnohospodárskych družstiev automaticky zrážali zo sumy pomoci poskytovanej poľnohospodárom sumu zodpovedajúcu približne 2 % na krytie svojich prevádzkových nákladov.

111 Režim pomoci pestovateľom určitých plodín pestovaných na ornej pôde však nepredpokladá žiadnu výnimku, ktorá by povoľovala takúto zrážku. Súdny dvor už rozhodol, že článok 15 ods. 3 nariadenia č. 1765/92 zakazuje vnútroštátnym orgánom, aby vykonávali zrážky z vyplácaných súm alebo vyžadovali v súvislosti so žiadosťami zaplatenie správnych poplatkov, ktoré by spôsobovali zníženie sumy pomoci (rozsudok z 22. októbra 1998, Kellinghusen, C-36/97 a C-37/97, Zb. s. I-6337, bod 21). Uvedené platí rovnako aj pre združenia poľnohospodárskych družstiev, ktoré sprostredkúvajú vyplácanie tejto pomoci.

112 Povinnosť vyplývajúca z článku 15 ods. 3 nariadenia č. 1765/92 je povinnosťou dosiahnuť výsledok uvedený v tomto ustanovení, takže je bez akéhokoľvek významu skutočnosť, že v tejto súvislosti boli zaznamenané sťažnosti alebo uzatvorené dohody o zrážkach z časti pomoci medzi jej príjemcami a družstvami.

113 Oprava vo výške 2 %, ktorú vykonala Komisia, je rovnaká ako percento zrážok uskutočnených združeniami poľnohospodárskych družstiev. Nemožno preto prijať žalobný dôvod, v ktorom sa tvrdí neprimeranosť tejto opravy.

114 V dôsledku toho mohla Komisia odôvodnene vykonať spornú opravu.

115 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy je potrebné žalobu v zostávajúcej časti zamietnuť.

O trovách

116 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa článku 69 ods. 3 toho istého rokovacieho poriadku však Súdny dvor môže rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci konania nemajú úspech v jednej časti alebo vo viacerých častiach predmetu konania. Keďže v tomto prípade obaja účastníci konania nemali úspech v častiach svojich dôvodov, je opodstatnené rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozhodnutie Komisie 2002/524/ES z 26. júna 2002 o vylúčení určitých výdavkov uskutočnených členskými štátmi z financovania Spoločenstvom prostredníctvom záručnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) sa zrušuje v rozsahu, v akom ním boli z financovania Spoločenstvom vylúčené výdavky vynaložené Helénskou republikou v oblasti plodín pestovaných na ornej pôde pred 20. augustom 1999, a to v časti, v ktorej sa na tieto výdavky vzťahuje oprava vykonaná z dôvodu rozdielov medzi vykázanými výdavkami a plochami oprávnenými na poskytnutie pomoci Spoločenstva.**

2. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

3. **Každý z účastníkov konania znáša vlastné trovy konania.**

Podpisy